

PRÁVNÍ VZTAHY

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název projektu: Digitalizace výuky oboru Kosmetické služby		Číslo projektu: CZ 1 07/1 500/34 0535	
Škola: Soukromá střední odborná škola Břeclav, s.r.o. Mládežnická 3, 690 02 Břeclav			
Předmět: Občanská nauka		Ročník:	2.
Tematický okruh: Člověk a právo		Téma: Právní vztahy	
Jméno autora: Mgr. Jana Uhlířová	Datum tvorby: 28.1. 2013		
Kód materiálu: OPVK_1.5_DUM_III/2_OBN_05_UH Soubor: VYSTUPY/VY_32_inovace_OBN_05_UH			
Anotace: výukový materiál se zabývá stručným výkladem pojmu právní vztahy; seznamuje žáky s prvky právního vztahu jako jsou subjekt, objekt a obsah; vysvětluje základní pojmy jakou jsou fyzická a právnická osoba, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům			

Právní vztahy

- vztahy mezi dvěma či více subjekty upravené právními normami, kterými se účastníci těchto vztahů mají řídit
- můžou vzniknout ze zákona nebo na základě určité právní skutečnosti

Prvky právního vztahu

Subjekt

Objekt

Obsah

Subjekt - účastník

1) fyzická osoba (tj. lidé)

○ např. dva lidé (muž a žena v případě uzavření manželství)

Způsobilost fyzických osob

1) Právní subjektivita

- způsobilost k právům a povinnostem umožňuje člověku být účastníkem právního vztahu a mít v něm práva a povinnosti
- vzniká narozením a zaniká úmrtím nebo prohlášením za mrtvého

1) Způsobilost k právním úkonům

- nabývat práva a zavazovat se k povinnostem (např. uzavírat smlouvy)
- vzniká zletilostí, popř. uzavřením manželství (nezletilému staršímu než 16 let může soud výjimečně povolit uzavření manželství)

- Fyzické osoby může soud ze závažných důvodů (např. duševní porucha) zbavit způsobilosti k právním úkonům (tzv. svéprávnosti) nebo jejich působnost omezit
- Za nesvéprávné a nezletilé osoby jednají jejich zákonní zástupci

2) právnícká osoba (uměle vytvořený subjekt)

- podstatu právníckých osob tvoří lidé nebo věci:

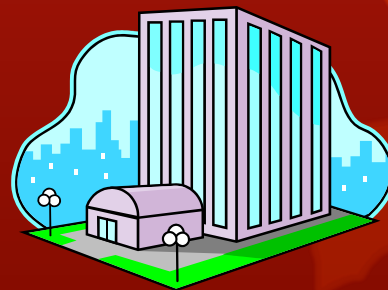
A) společenství osob (korporace):

např. obchodní společnost
družstvo
spolek

○ B) společenství věcí, majetku:

např. nadace, fondy – mají peněžní podstatu

např. podniky, ústavy – podstatou jsou majetková zařízení (budovy..)

Objekt

- tzv. předmět, cíl, účel k němuž práva a povinnosti účastníků směřují
- např. uzavření manželství

Obsah

- výčet práv a povinností vztahujících se k právní skutečnosti (např. k uzavření manželství)

Příklad právního vztahu – Kupní smlouva

- Subjekt: prodávající a kupující
- Obsah: povinnost kupujícího zaplatit a převzít předmět koupě

povinnost prodávajícího předat věc kupujícímu a uspokojit jeho reklamční nároky při vadách koupené věci

- Objekt: převedení vlastnického práva k prodávané věci na kupujícího a převedení peněz do vlastnictví prodávajícího

Shrnutí učiva:

Co je to způsobilost k právním úkonům a jaké jsou její podmínky v případě fyzických osob?

- A) Jedná se o způsobilost být nositelem práv a povinností; závisí na rozhodnutí soudu, popř. příslušného orgánu veřejné správy
- B) Jde o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy; je podmíněna ustanovením opatrovníka
- C) Jedná se o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy; závisí pouze na dosaženém věku
- D) Jde o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy (nabývat práv a zavazovat se k povinnostem); v plném rozsahu závisí na dosaženém věku a duševním zdraví

Co je to způsobilost k právním úkonům a jaké jsou její podmínky v případě fyzických osob?

- A) Jedná se o způsobilost být nositelem práv a povinností; závisí na rozhodnutí soudu, popř. příslušného orgánu veřejné správy
- B) Jde o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy; je podmíněna ustanovením opatrovníka
- C) Jedná se o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy; závisí pouze na dosaženém věku
- D) Jde o způsobilost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy (nabývat práv a zavazovat se k povinnostem); v plném rozsahu závisí na dosaženém věku a duševním zdraví**

Účastník právního vztahu je:

- A) fyzická osoba
- B) Právnícká osoba
- C) Fyzická a právnícká osoba

Účastník právního vztahu je:

- A) fyzická osoba
- B) Právnícká osoba
- C) **Fyzická a právnícká osoba**

Použité zdroje

- Emmert F., PhDr. Kartňák T., Mgr. Krausová M., Mužíková O. a kol., *Odmaturuj ze společenských věd*, nakl. DIDAKTIS spol.s.r. 2004, ISBN 80-86285-68-5
- Ing. Zlámal J., Ph.D., Ing. Bellová J., Ph.D., Mgr. Haluza J., *Občanský a společenskovědní základ – Právo*, nakl. Computer Media s.r.o., 2011, ISBN 978-80-7402-090-2
- Judr. Ryska Radovan, *Právo pro střední školy*, nakl. FORTUNA 2007, ISBN 978-80-7168-976-8
- Mgr. Bartoníčková K., Mgr. Buček L., Mgr. Michalčáková G. a kol., *Občanský a společenskovědní základ, přehled středoškolského učiva*, nakl. Computer Press, a.s., 2011, ISBN 978-80-251-2631-8
- PhDr. Blažková M., CSc., Mgr. Brummer A., Mgr. Mareda R., Ing. Ševela M., Ph.D., RNDr. Švandová B., Ph.D., *Odmaturuj ze společenských věd TESTY*, nakl. DIDAKTIS, 2008, ISBN 978-80-7358-118-3
- Microsoft office.com